

Sprawiedliwość i niesprawiedliwość

Autor: Barry van Driel

TEMAT

Uzyskanie wglądu w problematykę sprawiedliwości i niesprawiedliwości

KONTEKST

Często rzuca się hasłami takimi jak sprawiedliwość i niesprawiedliwość, a ludzie nie mają jasnego pojęcia, co te terminy oznaczają, ani nie zgadzają się co do wspólnej definicji. Nie ma oficjalnie uzgodnionych definicji terminów w prawie, ale są one często używane przy omawianiu kwestii prawnych. Niemniej jednak terminy te często mogą mieć konotacje prowadzące do reakcji emocjonalnych i wezwań do działania.

Poniższe ćwiczenie umożliwia dyskusję na temat tych terminów.

CELE

- Podnoszenie świadomości na temat różnych sposobów postrzegania pojęć sprawiedliwość i niesprawiedliwość
- Kształtowanie krytycznego myślenia o pojęciach sprawiedliwości i niesprawiedliwości
- Promowanie wieloperspektywiczności
- Zachęcanie do dyskusji na temat koncepcji krytycznych w odniesieniu do takich kwestii, jak prześladowania, sprawiedliwość, kara, ucisk i prawa człowieka
- Wgląd w wydarzenia historyczne

METODY

- Praca w małych grupach i prezentacje
- Burza mózgów

EFEKTY KSZTAŁCENIA

- Osoba uczestnicząca potrafi wskazać różne sposoby postrzegania pojęć sprawiedliwości i niesprawiedliwości
- Osoba uczestnicząca doskonali umiejętności burzy mózgów, tworzenia map myśli, umiejętności słuchania i dyskusji

POTRZEBNE MATERIAŁY I SPRZĘT

Flipchart, papier i markery.

Każda podgrupa będzie potrzebować 4 kartki papieru flipchart (lub 2 sztuki, jeśli zostaną przecięte na pół).

Przebieg zajęć (proces)

Czas trwania: 2 x 45 minut

CZĘŚĆ 1: 45 MINUT

Wprowadzenie i ćwiczenie: 10 minut

Osoba prowadząca krótko wyjaśnia, czego oczekuje się od osób uczestniczących i dzieli je na grupy 4-6 osobowe. Każda grupa wybiera lub ma przypisanego facylitatora. Grupa wyznacza także osobę, która zapisze odpowiedzi na flipcharcie oraz osobę, która będzie odpowiedzialna za prezentację odpowiedzi większej grupie. Idealnie te role pełnią trzy różne osoby.

Praca w małych podgrupach: 45 minut

Kiedy już wszyscy zajmą miejsca i role zostaną przydzielone, osoba prowadząca wydaje następującą instrukcję:

Proszę napisać 4 słowa na środku kartki flipchart i zakreślić te słowa.

Na pierwszej kartce papieru napisz słowo „SPRAWIEDLIWOŚĆ”;

na drugiej kartce słowo „NIESPRAWIEDLIWOŚĆ”;

na trzeciej kartce słowo „NIESPRAWIEDLIWOŚĆ W HISTORII”;

na czwartej „SPRAWIEDLIWOŚĆ W HISTORII” (jako mapa myśli)

Po ukończeniu:

Teraz w trakcie burzy mózgów napisz tyle elementów, które Twoim zdaniem składają się na definicję „SPRAWIEDLIWOŚCI”. Nie ma na to dobrych ani złych odpowiedzi. Chodzi o to, aby zebrać jak najwięcej pomysłów. W tym momencie nie ma potrzeby dyskusji. Poświęć na to dziesięć minut.

PODOBNA INSTRUKCJA DLA „NIESPRAWIEDLIWOŚCI”. Ponownie dziesięć minut, chyba że uczniowie skończą szybciej.

Następnie zapisz, ile według Ciebie przykładów niesprawiedliwości miało miejsce w historii.

Skoncentruj się na przykładach z życia wziętych. Poświęć na to 10 minut.

Na koniec zapisz, ile według Ciebie przykładów sprawiedliwości miało miejsce w historii po tym, jak miały miejsce poważne niesprawiedliwości. Skoncentruj się na przykładach z życia wziętych. Na to również poświęć 10 minut.

Zakończyć:

Osoba prowadząca poświęca pozostały czas na podsumowanie ćwiczenia i przygotowanie uczniów do części 2 (5 min).

CZĘŚĆ 2: 45 MINUT

Wprowadzenie i rozliczenie: 5 minut

Osoby uczestniczące otrzymują krótkie podsumowanie tego, co zrobiły podczas ostatniej sesji i czego oczekuje się od nich podczas tej. Arkusze flipchartów są wywieszane gdzieś (np. na ścianie), aby wszyscy mogli je zobaczyć.

Powrót do małych grup i ostatnia refleksja nad własną pracą: 10 minut

Osoby uczestniczące wracają do swoich małych grup i jeszcze raz przeglądają swoje (własne) arkusze.

Jeśli chcą, nadal mogą dodać jedną lub więcej rzeczy, zwłaszcza do ostatniego arkusza (na którym nastąpiła sprawiedliwość).

Prezentacje: 20 minut

Każda grupa prezentuje swoje arkusze przez 3-4 minuty, ze szczególnym uwzględnieniem ostatniego arkusza (kiedy ich zdaniem sprawiedliwość stała się faktem). Zachęcamy osobę uczestniczącą do skupienia się na obszarach, w których mogła wystąpić różnica zdań w grupie.

Po każdej prezentacji osoba prowadząca pozwala osobom uczestniczącym zadawać krótkie pytania w celu wyjaśnienia.

Porównaj i kontrastuj: 10 minut

Ostatnie 10 minut osoba prowadząca poświęca na wskazanie podobieństw i różnic pomiędzy podgrupami. Inne kwestie, na których należy się tutaj skupić, to na przykład pytania: „Sprawiedliwość dla kogo – czy sprawiedliwość dla jednych oznacza niesprawiedliwość dla innych”, „Jak mierzyć sprawiedliwość”, „Kto powinien decydować, jak postępować w przypadku aktów niesprawiedliwości”, „Co jest najbardziej „sprawiedliwym” sposobem poradzenia sobie z niesprawiedliwością”, „w jaki sposób niesprawiedliwość/sprawiedliwość społeczna jest powiązana z wymiarem sprawiedliwości w sprawach karnych”?

Na koniec osoba prowadząca podsumowuje rezultaty ćwiczenia.

DODATKOWE INFORMACJE

Choć słowniki zawierają definicje sprawiedliwości i niesprawiedliwości, w sferze prawa nie ma to miejsca. W dalszym ciągu istnieje moralna i prawna dwuznaczność dotycząca pojęć sprawiedliwość i niesprawiedliwość.

Poniższa strona może być pouczająca, aby zobaczyć, jak kwestie sprawiedliwości, niesprawiedliwości i przestępczości zostały skodyfikowane w prawie międzynarodowym, ale pojęcia sprawiedliwości i niesprawiedliwości nie są zdefiniowane.

<https://www.un.org/ruleoflaw/thematic-areas/justice-2/>

Przydatna dyskusja w grupie (jeśli osoby uczestniczące są na to gotowe) może skupiać się na tym, jak traktowane są wykroczenia, na przykład w środowisku szkolnym. Może to prowadzić do dyskusji z osobą uczestniczącą na temat sprawiedliwości restrytywnej i naprawczej (np. w szkołach i społeczności). Zobacz np.: <https://www.edutopia.org/blog/restorative-justice-tips-for-schools-fania-davis>

POMYSŁY NA PRACĘ DOMOWĄ

Szpecially po pierwszych zajęciach/warsztatach osoby uczestniczące mogą wyszukać (szczególnie w Internecie) kilka zidentyfikowanych przez siebie przykładów sprawiedliwości. Osoby uczestniczące powinny w miarę możliwości zbadać, w jaki sposób rozwiązano problem niesprawiedliwości (np. trybunał, uzurpacja ziemi, usunięcie lub dodanie niektórych praw, kary, przebaczenie, komisje prawdy itp.) oraz jak różne strony konfliktu (lub niesprawiedliwości) postrzegały sposób, w jaki został rozwiązany (lub nierozwiązany). Osoba uczestnicząca powinna również zastanowić się, czy zgadzają się z tego typu rozwiązaniem.

ALTERNATYWNE ZASTOSOWANIE

To ćwiczenie dotyczy przeszłości, ale dodatkowy wymiar może obejmować rozszerzenie ćwiczenia, aby skupić się na sprawiedliwości/niesprawiedliwości w kontekście współczesnego społeczeństwa, na poziomie lokalnym (nawet w szkole), krajowym i międzynarodowym.

IMPLEMENTACJA ONLINE

Aby dostosować całe ćwiczenie do środowiska online, osoba prowadząca będzie musiał dostosować początkową część planu lekcji i skorzystać na przykład z chmurek słów i pokoiów "Breakout Rooms" do rozmów online. Zastąpiłyby one flipcharty i tworzenie fizycznych podgrup.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w tym materiale spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).

